

Na temelju odredbi Člana 51. stav 1 Ustava Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, te odredbi Člana 32. Pravilnika o mektebima i mektebskoj nastavi, Rijaset Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini na svojoj drugoj redovnoj sjednici održanoj 15. ša'bana 1428. h.g. / 28. augusta 2007. godine donio je izmjene i dopune Pravilnika o mektebima i mektebskoj nastavi.

PRAVILNIK O MEKTEBIMA I MEKTEBSKOJ NASTAVI (IZMJENJI I DOPUNJENI TEKST)

I

Opće odredbe

Član 1.

Ovim pravilnikom se utvrđuju: ciljevi, zadaci, način organizovanja i uvjeti za odvijanje mektebske nastave.

Član 2.

Mektebska nastava je temeljni oblik islamskog odgoja i obrazovanja u džematu.

Za mektebsku nastavu zadužen je i odgovoran džematski imam, odnosno muallim/a.

Prostorne, tehničke i higijenske uvjete za mektebsku nastavu osigurava džematski odbor uz pomoć nadležnog medžlisa.

Za organiziranje i rad mekteba odgovoran je Izvršni odbor Medžlisa Islamske zajednice.

Član 3.

Mektebska nastava se izvodi po planu i programu i udžbenicima koje usvaja Rijaset Islamske zajednice.

II

Ciljevi i zadaci mektebske nastave

Član 4.

Cilj i zadatak mektebske nastave je da pripremi i osposobi polaznike mektebske nastave da žive u skladu sa islamskim propisima. Ovaj cilj i zadatak se postiže sveobuhvatnim islamskim pedagoškim i didaktičko-metodičkim radom muallima. Ovakvim radom muallim/a polaznike mektebske nastave, pored ostalog:

- upoznaje učenike mekteba sa islamom i njegovim učenjem, poučava ih njegovim propisima te im razvija ljubav prema njemu,
- odgaja ih u duhu islamskoga ahlaka,
- podstiče ih na praktičnu primjenu islamskih normi u svakodnevnom životu,
- usmjerava ih na pravilno razumijevanje svijeta i života koji ih okružuje,
- podstiče ih na razvijanje međuljudske ljubavi i razumijevanja,
- razvija im ljubav prema Domovini,
- upućuje ih i na sve druge korisne aktivnosti kojima se izgrađuje zdrava, kompletna, savjesna, samosvjesna i samostalna ličnost.

III

Trajanje mektebske godine, upis polaznika i pripreme za nastavu

Član 5.

Mektebska godina u pravilu traje 35 radnih sedmica i minimalno 70 nastavnih sati za svaki uzrast (godinu) ili grupu (kombinovano odjeljenje).

Mektebska godina počinje upisom polaznika drugog vikenda u septembru, a završava se završnim ispitima na kraju prve sedmice u mjesecu junu.

Raspored izvođenja mektebske nastave odobrava nadležni glavni imam.

Glavni imam vodi evidenciju o zbirnom rasporedu u svim mektebima na području medžlisa.

Raspored se ističe na oglasnoj tabli mekteba, ili drugom vidnom mjestu pri mektebskoj učionici i upisuje u Dnevnik rada mektebske nastave.

Član 6.

Izvođenje nastave po nastavnim jedinicama, te prisustvo i odsustvo polaznika evidentira se u Dnevniku rada mektebske nastave.

Član 7.

U danima islamskih blagdana i državnih praznika ne izvodi se redovna mektebska nastava.

IV

Realizacija nastave

Član 8.

Mektebsku nastavu realizuju muallimi/e – lica sa najmanje srednjom stručnom spremom (svršenici/e medresa), sa višom stručnom spremom (svršenici medresa i islamskih pedagoških fakulteta) ili sa visokom stručnom spremom (svršenici medresa i islamskih teoloških fakulteta, prvenstveno Fakulteta islamskih nauka, smjerovi: za imame i teološki smjer).

Član 9.

Mektebska nastava se odvija prema Programu koji donosi Rijaset.

Obrada nastavnog gradiva se vrši po mektebskim udžbenicima koje za tu namjenu izdaje i odobrava Rijaset.

U mektebskoj nastavi se, pored udžbenika, koriste i druga nastavna sredstva kao što su: specijalizovani listovi za odgovarajući uzrast polaznika, CD, audio i video zapisi namjenskog sadržaja za islamski odgoj i obrazovanje kao i druga savremena pomagala koja doprinose kvalitetnijem izvođenju nastave.

Član 10.

Muallim/a će povremeno održavati praktični dio nastave u prostorima izvan mektebske učionice, sve u zavisnosti od sadržaja i tipa methodske jedinice koju obrađuje.

U toku jedne mektebske godine muallim/a će najmanje dva puta održati mektebsku nastavu u prirodnom ambijentu i po mogućnosti izvan naselja.

Muallimi/e susjednih džemata će jednom godišnje uz odgovarajuće programske sadržaje priređivati međusobne posjete polaznika mekteba.

Član 11.

Muallim/a je dužan/dužna vršiti pismene pripreme za održavanje nastavnih sati, poštivati utvrđeni raspored nastave, u Dnevniku rada mektebske nastave evidentirati svoj rad, odsutne polaznike, kao i ocjene i druge zabilješke.

Član 12.

Ako polaznik mektebske nastave tri ili više puta uzastopno izostane sa časova, muallim/a će posjetiti roditelje polaznika i utvrditi razloge njegova nedolaska na nastavu, te poduzeti odgovarajuće aktivnosti za njegovo redovno pohađanje nastave.

Muallim/a će najmanje dva puta godišnje sazivati sastanak roditelja čija djeca pohađaju nastavu radi upoznavanja sa učenjem i disciplinom polaznika.

Član 13.

Muallim/a redovno izvještava glavnog imama o toku i rezultatima mektebske nastave, i, kada je to potrebno, traži stručnu i drugu pomoć radi unaprjeđenja procesa nastave.

V

Kontrola izvođenja mektebske nastave, stručna pomoć i slanje izvještaja

Član 14.

Muftije i glavni imami, u okviru svojih nadležnosti, odgovorni su za stanje mektebske nastave na svome području.

Muftije i glavni imami, u okviru svojih nadležnosti, dužni su pružati stručnu i drugu pomoć muallimima/muallimama u procesu mektebske nastave, poduzimati odgovarajuće aktivnosti za unaprjeđenje nastave i vršiti povremene obilaske i kontrole rada muallima.

Prilikom kontrole rada u mektebima glavni imami popunjavaju odgovarajući zapisnik o zatečenom stanju.

Kontrolu rada mekteba mogu vršiti i ovlaštena lica Vjerskoprosvjetne službe Rijaseta Islamske zajednice.

Član 15.

Muallimi/e su dužni/e u roku od sedam dana od dana završetka nastave nadležnom glavnom imamu podnijeti pismeni izvještaj o mektebskoj nastavi za proteklu mektebsku godinu.

Glavni imami su dužni sačiniti zbirni izvještaj o mektebskoj nastavi na svome području i proslijediti ga muftiji najkasnije u roku od 14 dana od dana završetka mektebske godine.

Ured muftije je dužan podnijeti zbirni izvještaj o mektebskoj nastavi Vjerskoprosvjetnoj službi Rijasetu na propisanom obrascu najkasnije u roku od 20 dana od dana završetka mektebske godine.

VI Mektebski odbor

Član 16.

U cilju postizanja što boljeg uspjeha mektebske nastave potrebno je da svaki muallim za svoj mekteb formira mektebski odbor koji je neformalno tijelo.

Mektebski odbor broji pet članova i bira se:

- ispred roditelja dva člana,
- ispred polaznika jedan član,
- ispred džematskog (džamijskog) odbora jedan član,
- imam je po položaju član mektebskog odbora.

Član 17.

Zadatak mektebskog odbora:

- prati i pomaže realizaciju mektebske nastave,
- inicira aktivnosti o opremanju mektebske učionice,
- zastupa interese mekteba na sjednicama džematskog (džamijskog) odbora.

Član 18.

Mandat mektebskog odbora traje dvije godine.

Član 19.

Na kraju mektebske godine mektebski odbor sačinjava izvještaj o svome radu koji se čuva zajedno sa Dnevnikom rada mektebske nastave.

VII Mektebska dokumentacija

Član 20.

Mektebsku dokumentaciju čini Matična knjiga za polaznike mektebske nastave, Dnevnik rada mektebske nastave i knjižica polaznika mekteba.

Član 21.

Po završetku mektebske godine i sačinjavanju izvještaja o mektebskoj nastavi, Dnevnik se odlaže u arhivu džematskog odbora i čuva deset godina.

Po uspostavljanju Matične knjige za polaznike mektebske nastave obaveza čuvanja Dnevnika u arhivi džematskog odbora je pet godina.

Član 22.

Po završetku mekteba polazniku se izdaje odgovarajuća svjedodžba.

VIII

Završni ispiti i takmičenja

Član 23.

Muallim/a na kraju mektebske godine uz pomoć mektebskog i džematskog odbora, medžlisa i glavnog imama organizuje završne ispite radi provjere stečenog znanja i izbora najboljih polaznika. U odgovarajućem terminu se priređuje i prigodna svečana akademija na kojoj se vrši i dodjela svjedodžbi, pohvala, priznanja i nagrada.

Član 24.

Takmičenja iz mektebske nastave organizuju se na nivou medžlisa, muftiluka i Rijaseta.

Takmičenja se u pravilu organizuju u posljednjoj trećini mektebske godine i odvijaju se u dvije discipline: opće znanje i kiraet.

Takmičenja se organizuju putem testiranja i učenja Kur'ana gledajući i napamet.

Muallim/a putem testiranja vrši izbor određenog broja takmičara iz područja općeg znanja, te najuspješnije polaznike u učenju Kur'ana koji učestvuju u takmičenju na nivou medžlisa. Za ovo testiranje jedinstven test se radi na nivou medžlisa.

Određeni broj takmičara pobjednika na nivou medžlisa plasira se za takmičenje na nivou muftiluka. Za ovaj nivo takmičenja jedinstven test se radi na nivou muftiluka.

Na nivou Rijaseta takmiči se određeni broj pobjednika sa nivoa muftiluka. Za ovaj nivo takmičenja jedinstven test radi Vjerskoprosvjetna služba Rijaseta.

IX

Ocjenjivanje i nagrađivanje

Član 25.

Rijaset Islamske zajednice će na osnovu izvještaja glavnih imama, muftija i izvještaja Vjerskoprosvjetne službe na kraju svake mektebske godine, na prijedlog Vjerskoprosvjetne službe, proglašavati najopremljeniji mekteb i najuspješnijeg muallima/u i dodjeljivati odgovarajuća priznanja i nagrade.

Za najopremljeniji mekteb, uz odgovarajuće priznanje/plaketu, dodjeljuje se biblioteka knjiga od 33 naslova i novčana nagrada u iznosu od 1.000,00 KM.

Najuspješniji muallim, uz odgovarajuće pismeno priznanje, nagrađuje se odlaskom na hadždž i novčanim iznosom od 1.000,00 KM.

Mektebi će se vrjednovati prema stepenu opremljenosti i funkcionalnosti.

Rad muallima će se vrjednovati prema kvalitetu održavanja nastave, broju polaznika (procentualno prema broju mogućih polaznika), redovnosti polaznika, kvalitetu i kvantitetu stečenog znanja, ponašanju, urednosti i temeljitosti u pripremanju i izvođenju nastave, urednom vođenju radnog dnevnika, postignutim rezultatima u podmlađivanju i omasovljavanju džemata i drugim faktorima bitnim u muallimskom pozivu.

Glavni imam tokom cijele mektebske godine prati rad svih muallima kroz redovne obilaske mekteba i kontrole mektebske nastave.

Prilikom svakog obilaska i kontrole glavni imam vodi odgovarajući zapisnik na formularu koji propisuje Vjerskoprosvjetna služba.

Ocjena o radu muallima/e daje se na kraju mektebske godine nakon unošenja, obrade, analize i sumiranja svih podataka o mektebskom radu u formular propisan od strane Vjerskoprosvjetne službe.

Član 26.

Medžlisi i uredi muftija će na svom području ustanoviti odgovarajuće godišnje nagrade za najuspješnije muallime i polaznike koje se dodjeljuju nakon završnih ispita ili takmičenja na tim nivoima.

X

Uslovi za održavanje mektebske nastave

Član 27.

Mektebska nastava se održava u mektebskoj učionici.

Da bi određena prostorija mogla biti korištena kao mektebska učionica mora ispunjavati slijedeće uslove:

- veličina: 45 – 55 m² (kvadratura može biti i manja ali srazmjerno broju učenika),
- dovoljno osvijetljena,
- posjedovanje radnog stola i stolice za muallima/u i za polaznike dovoljnog broja klupa i stolica urađenih po školskim standardima, odnosno, dovoljan broj kongresnih stolica (bez klupa),
- broj mjesta (stolica) u učionici maksimalno do 34 učenika,
- mektebska učionica može biti opremljena i na drugi primjeren način: sećija/minder i peškuni, šilteta i peštahte.

Obavezni inventar:

- tabla, spužva, krede,
- peć i energenti (regulisano grijanje),
- police za obuču,
- vješalice za garderobu,
- paket sanitetskog materijala (za ukazivanje prve pomoći),
- pitka voda, abdesthana i sredstva za ličnu higijenu, mokri čvor (sve u krugu objekta),
- pribor i sredstva za higijenu prostorija,
- protivpožarni aparat.

Nastavna pomagala:

- elektronski audio i vizuelni aparati: kompjuter, kasetofon, TV i video rekorder, DVD player, geografska karta svijeta i karta BiH,
- priručna biblioteka sa potrebnim brojem dodatne literature i primjeraka Kur'ana,
- police za knjige,
- oglasna tabla.

Poželjno je da svaki mekteb ima svoje igralište.

Član 28.

U slučaju neispunjavanja uvjeta propisanih u Članu 27. ovog pravilnika na zahtjev inspeksijske komisije Vjerskoprosvjeta služba može donijeti odluku o zatvaranju mekteba sve do ispunjenja propisanih uvjeta.

Odobrenje za gradnju džamije neće se izdati ukoliko projektom nije predviđena mektebska učionica standarda propisanih Članom 27. ovog pravilnika.

Novoizgrađenim džamijama neće se dati dozvola za korištenje ukoliko u okviru džamije prostorija za edukaciju ne bude ispunjavala navedene uvjete. Potvrdu o ispunjavanju navedenih uvjeta daje posebna komisija Rijaseta.

Član 29.

Neispunjavanje odredaba ovog pravilnika povlači pojedinačnu i kolektivnu odgovornost.

Inicijativu za utvrđivanje odgovornosti za nepridržavanje ili neispunjavanje odredbi ovog pravilnika u okviru svojih nadležnosti mogu pokrenuti: izvršni odbori medžlisa, glavni imami, muftije i Vjerskoprosvjetna služba Rijaseta Islamske zajednice.

XI

Prijelazne i završne odredbe

Član 30.

Izmijenjeni i dopunjeni pravilnik stupa na snagu danom njegovog usvajanja na sjednici Rijaseta Islamske zajednice u BiH.

Član 31.

Stupanjem na snagu ovog izmijenjenog i dopunjenog pravilnika, prestaje važiti Pravilnik o mektebima i mektebskoj nastavi od 10. muharrema 1421. h. g., odnosno 15. aprila 2000. godine.

Član 32.

Izmjene i dopune ovog pravilnika na prijedlog Vjerskoprosvjetne službe donosi Rijaset.

Član 33.

Tumačenje odredaba ovog pravilnika daje Vjerskoprosvjetna služba Rijaseta.

Reisu-l-ulema

Dr. Mustafa Cerić